Pædagogisk læreplan for
Vestbirk Naturbørnehave
2022

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

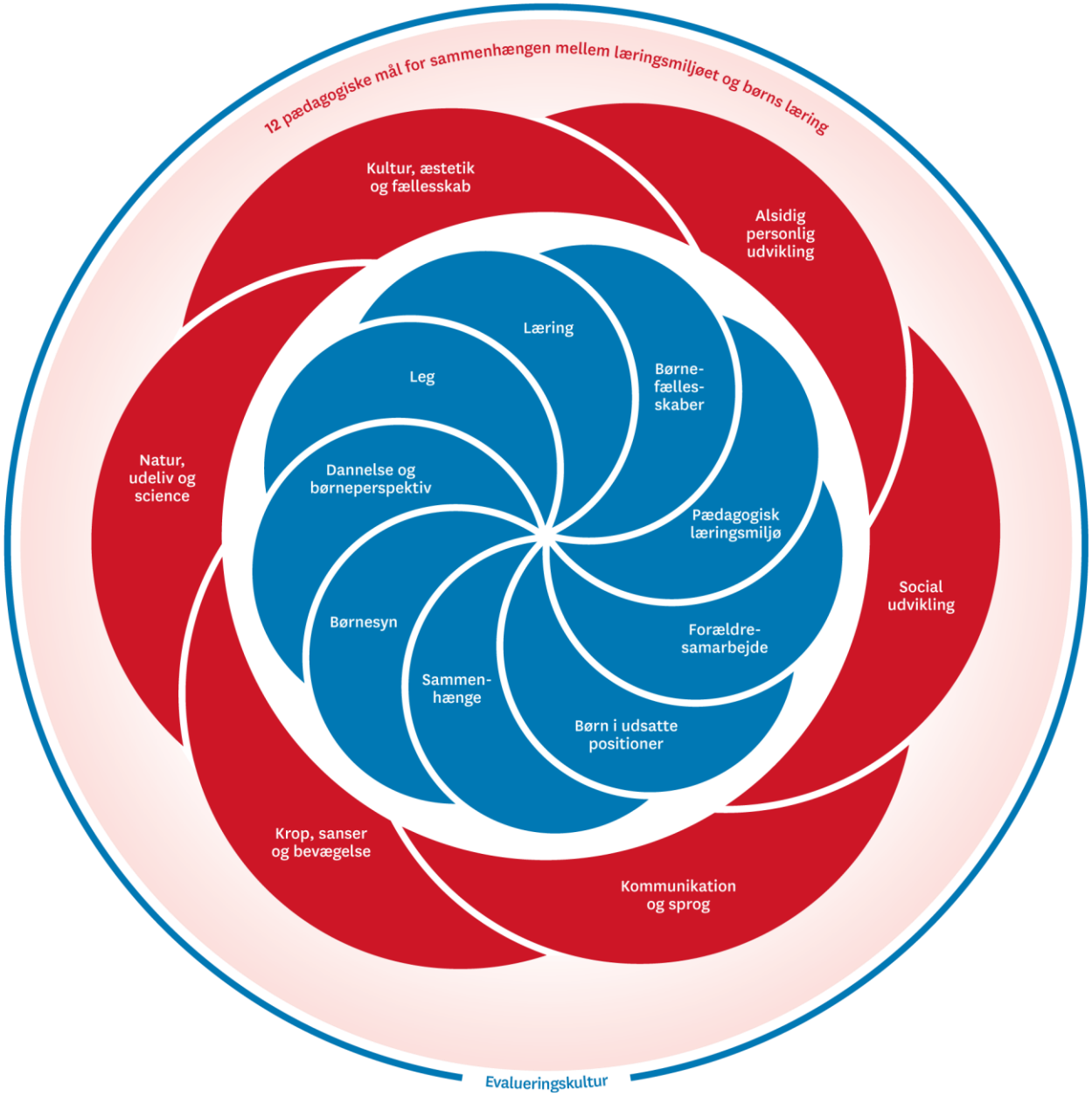

Hvem er vi?

Vi er en naturbørnehave beliggende i naturskønne omgivelser i Vestbirk, der hører under Østbirk. Vi er en del af Vestbirk friskole.

Vi er normeret til 30 børn i alderen 3-6 år. Der er ingen særlige krav for at søge plads hos os.

Vi vægter ro og nærhed, og at have et personligt forhold til børnene og deres familier. Vi prioriterer udelivet højt, vi er ude det meste af dagen, hver dag. Ligesom vi ofte tager på tur i området.

Børnehaven beskæftiger p.t. 6 medarbejdere, heraf 1 på fuld tid (leder) og 5 på deltid.

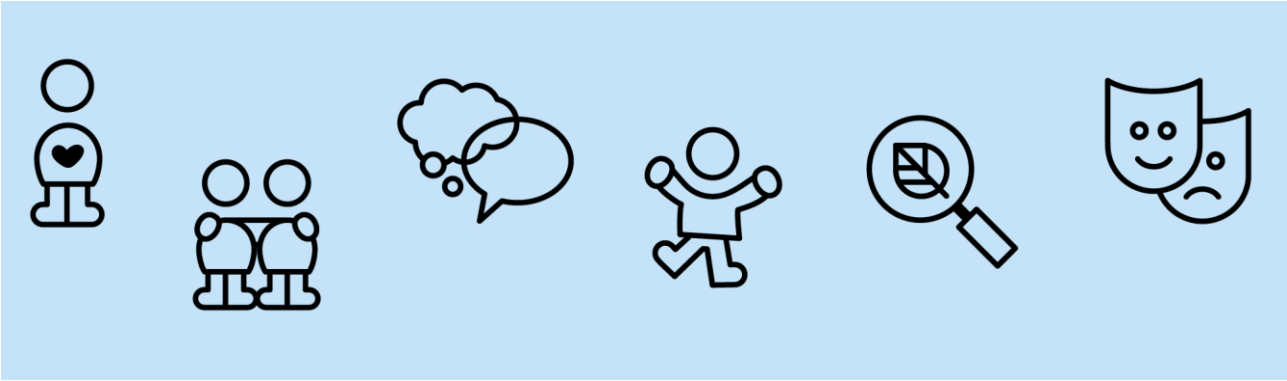

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn**. Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv**. Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø**. Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde**. Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner**. Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen**. Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Værdigrundlag – Menneskesyn – Børnesyn

Det er vores ansvar at skabe en kultur, hvor børn, forældre og personale oplever trivsel, glæde, humor, anerkendelse, tillid, empati, udvikling og læring. Vi sørger for at skabe gode og udviklende læringsmiljøer for børnene.

Vi giver omsorg, varme, nærvær og er gode forbilleder. Det kræver en fundamental interesse og nysgerrighed overfor hinanden og livet i almindelighed.

Vi møder hinanden med tillid og i en positiv ånd med gensidig respekt og accept.

Vores grundlæggende menneskesyn, tanker og værdier udspringer af en humanistisk tankegang om, at alle mennesker er lige meget værd og har lige stor betydning for fællesskabet. Vi er medskabere af vores eget liv. Ingen er mere end andre, og ingen er noget uden andre. Det er i fællesskabet med andre, vi lærer om os selv og hinanden.

Vi er lydhøre overfor børnene, hjælper, støtter og vejleder dem i deres gøremål og i deres bestræbelser på at lære verden at kende. Vi møder barnet der, hvor det befinder sig udviklings- og interessemæssigt. Vi giver input og igangsætter aktiviteter, der er med til at stimulere børnenes fantasi og udvikling af lege og læring. Barnet har krav på nære og tætte relationer til personalet, der på empatisk og indlevende måde drager omsorg for barnets trivsel og læring.

Vi respekterer og dyrker forskelligheder. Derfor tager vi individuelle hensyn og behandler børn forskelligt – sådan at alle børn får lige mulighed for en sund udvikling.

Vi ser forældrene som specialister på eget barn, og vi tror, at de gør det bedste for deres børn. Derfor er det et fælles ansvar at skabe de bedste udviklingsmuligheder for barnet til et godt børne- og voksenliv. Vi møder hinanden med åbenhed og anerkendelse og ser også her forskellighed som en ressource. Og vi når langt med humor.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Vi **skaber rum for leg og samspil** børnene i mellem hver dag. Det gør vi ved at skabe ro og nærhed om børnene, og understøtter det, som de er optaget af. Sørger for at legene har ro og udvikler sig.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Forældresamarbejdet har en særlig plads hos os. Fordi et tæt samarbejde mellem forældre og personale er det nødvendige fundament for, at vi lykkes at understøtte børnenes i deres trivsel, læring og udvikling.

Vi holder årlige samtaler med forældrene i løbet af barnets børnehavetid. Vi holder konferencer med fagfolk i kommunen sammen med forældrene, hvis der er noget som bekymrer eller er for udfordrende. Og vi har den daglige dialog med forældrene om stort og småt.

Børn i udsatte positioner

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Det **pædagogiske læringsmiljø** for den sociale udvikling og legerelationer, samt på fællesskabets betydning for det enkeltes barn trivsel og sociale udvikling.

Det gør vi ved at prioritere samling for alle børn i børnehaven 3 x ugentligt, for herigennem at alle børn bliver set og hørt i det store fællesskab. Vi gør meget ud af at iagttage børn i udsatte positioner, og støtte op om inklusion der gavner deres trivsel, læring og udvikling.

Endvidere har vi fokus på at få børn i udsatte positioner med i legene, danne venskaber. Eller hvis det i højere grad er leg i en-til-en relationen, eller er det pauser - væk fra det store fællesskab, der er behov for! Så organiserer vi mulighed for disse børn at deltage i mindre grupper til samling, på ture og i aktiviteter. Det er for at skabe et læringsmiljø, der tager hånd om at disse børn kun skal forholde sig til en lille gruppe og derved styrke samspillet og legerelationerne mellem de børn i gruppen.

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

Til januar det år de ældste har skolestart i august starter førskoleforløbet. Børnene får skoleforberedende opgaver, sproglig opmærksomhed er i høj grad i fokus. Der bliver øvet og talt om, hvad der kan forventes når børnene går fra at være barn i børnehaven til at blive elev i skolen.

Der holdes førskole-samtaler med forældrene. Og overleveringssamtaler med skolen, og børnenes kommende børnehaveklasseleder og leder af SFO.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Lokal forankring handler for os om at bruge de faciliteter som byen tilbyder eller som vi kan bidrage med.

Udover at bruge naturen i omegnen, er vi også optaget af at børnene bruger biblioteket i Østbirk, eller vi tager bussen til biblioteket i Horsens kulturhus. Vi går på museer bl.a. kunstindustrimuseet i Horsens, og deltager i større arrangementer i Horsens Kommune, f.eks. Middelalderfestival.

Vi deltager også i lokale arrangementer som f.eks. aktivitetsdag ved Vestbirk søerne.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

”Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Vi er en naturbørnehave med en hjemlig atmosfære.

Naturen kan vi ikke indrette, men vi kan indrette os efter naturen. Det gør vi når vi er på tur eller på den naturgrund, der er en del af legepladsen. Vi lærer børnene at insekter og planter bor i naturen, side om side med os på legepladsen, og dem passer vi på.

På den ene side er legepladsen også en naturgrund med skrænter, jord og løsliggende stammer fyldt med liv under sig. På den anden side er børnehavens udeareal fyldt med frugttræer,-buske, planter i potter, fuglehuse som i en kolonihave.

Indenfor er børnehaven indrettet med et køkken, der ligner et mormorkøkken. Der er dug på bordene og børnene hjælper med at holde det pænt og ryddeligt, som hvis det var et hjem.

Vi har også indrettet børnehaven med plakater i børnehøjde. Det er for at skabe stunder af ro og nærvær for barnet. Børnene glemmer alt omkring sig ved at kigge på plakaterne, og er optaget af at finde de forskellige ting de ser, og det gør de enten alene, med legekammerater eller med en voksen. F.eks. når rnet skal af eller i tøjet inviterer plakatne ind til opdagelse af det, de ser på plakaten.

Det styrker et læringsmiljø med fokus på den sproglige udvikling.Vores udgangspunkt i 'naturlige' læringsmiljøer handler om at være i naturen, og at have nær kontakt med de planter og dyr, som vi deler verden med. Det har betydning for menneskers velbefindende både fysisk og psykisk.

Vi tror på, at børnene indirekte lærer om bæredygtighed hos os, fordi de opdager at naturen indeholder levende dyr & planter, der også bor i landskabet, og at børnenes tilstedeværelse kan påvirke deres omgivelser enten positivt eller negativt.

Eks: Vi affaldssorterer i dagligdagen. Affald fra madpakker der er lavet af natur, kommer i en spand som skal tilbage til naturen. Affald der ikke er lavet af natur, skal i en spand til det, for at passe på jorden. Børnene er i øvrigt gode til at samle skrald, når vi er på tur i naturen.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Rammer og sammenhæng

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse, hvilket børn i særlig grad udvikler gennem leg. Børn skal have erfaringer med, at de selv kan påvirke deres livsbetingelser inden for rammerne af et fællesskab. Dermed opnår børnene gode forudsætninger for at navigere trygt, nysgerrigt og udforskende i det nære miljø, hvilket ruster dem til at håndtere fremtidige uddannelses- og livsarenaer.

Mål

Læringsmiljøet understøtter, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder på tværs af bla. aldersmæssige, kønsmæssige, sociale og kulturelle kategorier.

Læringsmiljøet understøtter samspil præget af tryghed og nysgerrighed, således at alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse, også i situationer der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Sådan gør vi i Vestbirk Naturbørnehave!

Legen har værdi i sig selv, da det er i legen børnene udvikler sig. Vi observerer løbende på det enkelte barns trivsel og udvikling samt på, hvordan det enkelte barn begår sig i samspillet med de andre børn og i børnehaven generelt.

Legen fylder meget i dagligdagen, og der er plads til leg i ugeplanen over aktiviteter. Det er i legen børnene 'øver' sig på de forskellige roller, som det har brug for og at blive fortrolig med og som understøtter en følelse af selv.

Hos os møder vi barnet med anerkendelse ud fra en neuroaffektiv afstemning, hvor barnet oplever sig set, hørt, mødt ud fra den givne situation, således at oplevelsen af jeg'et styrkes.

Tydelighed, nærvær og retning er vigtige parametre for os, når er sammen med børnene enten i strukturede pædagogiske aktiviteter eller i vores tilstedeværelse ved børnenes fri leg.

Vi ser på hvordan vi kan understøtte barnet, når:

- barnet finder ind i nye legerelationer,
- barnet inviterer andre til leg,
- barnet igangsætter en leg,
- barnet har brug for at trække sig i eget selskab,
- barnet øver sig,
- barnet bruger dets sprog, og
- barnet er engageret og deltagende.

Vi bruger vores iagttagelser aktivt ift. børn, der har brug for støtte. Vi er opmærksomme på, at det kan være nødvendigt at rammesætte legen for at den fungerer hensigtsmæssigt for alle de børn, der er involveret i legen.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Rammer og sammenhæng

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, der bidrager til demokratisk dannelse. Derfor skal læringsmiljøet understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj mm.

Legen spiller en central rolle for børns sociale læring og udvikling. Derfor er det afgørende, at alle børn får mulighed for at indgå i legefællesskaber.

Mål

Læringsmiljøet understøtter, at alle børn trives og oplever at høre til i sociale fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource.

Læringsmiljøet understøtter, at alle børn udvikler empati og relationer, der bidrager til demokratisk dannelse.

Sådan gør vi i Vestbirk Naturbørnehave!

Læringsmiljø til understøttelse af den sociale udvikling

I børnehaven definerer vi sociale fællesskaber, som et fællesskab, hvor der er en høj grad af udvikling og trivsel. Det betyder, at vi arbejder med, at børnene udvikler respekt og empati for hinanden. En forudsætning for udvikling og trivsel er, at børnene er i trygge rammer.

I kraft af, at det pædagogiske læringsmiljø er til stede hele dagen, arbejder vi med børnenes sociale udvikling, dannelse og trivsel løbende. Vi har konstant øje for børnenes samspil og handler ud fra dette.

Vi holder samling for hele børnegruppen 3 x ugentligt. Vi tager på tur 1 x ugentligt, hvor børn i alle aldersgrupper er sammen om et formål. Derudover deler vi børnene op i deres egen aldersgruppe, og laver aktiviteter målrettet deres alder og kompetence. Ligesom vi også tager på ture med de ældste og de mellemste 1 x om ugen. Her vil de yngste børn få mulighed for at være sammen med børn i egen aldersgruppe, for herigennem at danne venskaber med børn ud fra deres egen alder.

Formålet er at styrke relationerne i det store fællesskab, og at skabe små oaser for børnene, hvor de kun skal forholde sig til en mindre gruppe børn. Herigennem ser vi, at både den store og de mindre gruppers fællesskab styrkes og at der dannes legerelationer på tværs.

Vi ser på, hvordan vi kan understøtte barnets sociale udvikling ved at

- støtte barnet i at indgå i legerelationer med én eller flere børn,
- anerkende børn der sætter legen i gang,
- anerkende de børn der inviterer andre børn ind i legen,
- skabe plads til at legen kan udvikle sig over tid & sted,
- hjælpe barnet til at indgå kompromisser i legen, samt
- hjælpe barnet til at lege en-til-en, hvis der er behov herfor.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Rammer og sammenhæng

Et komplekst og nuanceret sprog er afgørende for børns udvikling og dannelse, idet sprog giver børn mulighed for at ytre sig om tanker, følelser, behov og viden om verden. Sprog er adgang til at begrebsliggøre og forstå sig selv, og det er et væsentligt grundlag for, at barnet gradvist kan udvikle reflektionsevne, kognitive og analytiske kompetencer. Kropssprog, talesprog, skriftsprog og billedsprog er en forudsætning for at udveksle viden og erfaringer med andre. Kommunikation og sprog er derfor af stor betydning for børns mulighed for at deltage, ikke kun i nære børnefællesskaber, men også en forudsætning for at deltage i skolelivet, i demokratiske processer og i samfundet.

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at dagtilbuddet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale, at det pædagogiske personale er bevidste om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

Mål

Læringsmiljøet understøtter, at alle børn får mulighed for at udvikle sprog, der bidrager til, at de kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.

Læringsmiljøet understøtter, at alle børn gradvist udvikler sprog, så de opnår erfaringer med at sprogliggøre tanker, behov og ideer til brug i lærende, reflekterende og kreative fællesskaber.

Sådan gør vi i Vestbirk Naturbørnehave!

Stimulering og understøttelse af at anvende sproget

Vi arbejder bevidst med udvidelse af sproget for derigennem at give børnene et så nuanceret og mangfoldigt sprog som muligt. Vi er opmærksomme på ikke at afbryde eller færdiggøre det barnet siger. Vi arbejder meget med leg med sproget f.eks. igennem rim, remser og fjolleord.

Vi hjælper børnene med at sætte ord på tanker og følelser. Vi er bevidste om, at sprog er en del af alt, hvad vi foretager os. Børnehaven er fyldt med sjove plakater som indeholder mange ting. Det kan være dyr, en have, et hav, hvor børnene er vældig optaget af at finde de forskellige ting. Den indretning er til for at understøtte den sproglige udvikling.

Fordi i afleveringstidspunktet, når barnet tager tøj, bruger vi tid på at kigge på plakaterne og vi lytter til det, barnet fortæller det ser, og hjælper med at sætte ord på det, barnet ikke ved hvad er.

Vi har en sofa foran et helt bibliotek af billedbøger. Den 'læsekrog' bruges dagligt til mange børn, det får læst billedbøger af en voksen. Hvilket understøtter dialogisk læsning. Børnene hygger sig også selv med at kigge i bøger, og 'læse' for hinanden ved at kigge på billederne.

! x ugentligt mødes de børn, der har særlig brug for støtte til deres sproglige udvikling. Her arbejdes om sproglige aktiviteter. Børn med sproglige udfordringer er i forløb med tale-, hørekonsulenter fra Horsens kommune. Sprogarbejdet følges op i samarbejde med forældrene.

I månederne op til skolestart får de ældste børn førskoleopgaver, der tager udgangspunkt i sprogets lyde og en større forståelse af ord.

Vi lægger vægt på at barnet lærer at forstå samtalens principper, og at de kan bruge deres sprog til at forklare sig, udtrykke deres behov og følelser.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Rammer og sammenhæng

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen. Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen, - gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Dagtilbuddets alsidige læringsmiljø skal give alle børn, mulighed for at deltage med de erfaringer, de har med sig. Børnene skal inviteres til at få mangfoldige kropslige erfaringer i et læringsmiljø, hvor bevægelsesglæde, kreativitet og leg er nøglebegreber, og hvor det pædagogiske personale afpasser støtten til det enkelte barn og skaber fleksible og inkluderende læringsmiljøer.

Forældre inddrages som samarbejdspartnere med hensyn til at give børnene gode betingelser for bevægelse, f.eks. ved at dele pædagogiske overvejelser om bevægelsesvenlig påklædning, værdien af risikoorienteret leg og det at udfordre og følge børnenes bevægelsesmæssige interesser.

Mål

Læringsmiljøet understøtter, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mangfoldige måder at bruge kroppen på.

Læringsmiljøet understøtter, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så de bliver fortrolige med kroppen, kropslige fornemmelser, kroppens funktioner og mangfoldige bevægelsesmuligheder.

Sådan gør vi i Vestbirk Naturbørnehave!

Kroppen som sanseapparat

Læringsmiljøet understøtter, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så de bliver fortrolige med kroppen, kropslige fornemmelser, kroppens funktioner og mangfoldige bevægelsesmuligheder.

Vi laver motoriske baner med variationer op - ned, over - under, blødt – hårdt underlag. Vi danser sammen med børnene til musik. Vi laver aktiviteter med bolde og andet – kaste, gribe og sparke. Vi arrangerer kreative miljøer, hvor der er mulighed for at klippe, klistre og folde. Vi laver mad og bager sammen med børnene. Vi går på tur mindst én gang om ugen og vi er i gymnastiksalen også én gang om ugen. Vi animerer børnene til at prøve selv. Vi har arrangeret/arbejdet med organiserede slåskampe, hvor rammerne er sat på forhånd – i samarbejde med børnene.

Vi ser

- børn, der finder glæde ved at bruge kroppen,
- børn, der øver sig,
- børn, der hurtigt lærer at cykle,
- børn, der tør, samt
- børn, der kan fordybe sig.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Rammer og sammenhæng

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension. Legen er en væsentlig indgang, både med hensyn til børnenes oplevelse af naturen og oplevelsen af sig selv i naturen. Naturen er også et eksperimentarium, hvor børn gør de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder ved at foretage undersøgelser, udforske sammenhænge og anvende forskellige analoge og digitale redskaber til fastholdelse af erfaringer og oplevelser og til at søge ny viden. Samtidig får børnene en begyndende forståelse for teknologi.

Der vil også være grundlag for at arbejde med fokus på bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur, som et handlekompetent, kritisk og demokratisk menneske.

Overordnet har temaet tre tilgange, som ideelt set alle tre er til stede i det pædagogiske arbejde:

- En naturtilgang med fokus på leg i naturen med naturmaterialer. Fokus skal samtidig være rettet mod naturen som levested for levende organismer.

- En udelivstilgang der tager udgangspunkt i, at børnene møder mange forskellige udemiljøer med plads til store bevægelser, oplevelser og med kroppen i spil.

- En science-tilgang med vægt på undersøgelser som at måle og veje skal ligeledes tænkes ind.

Mål

Læringsmiljøet understøtter, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som stimulerer og udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturtyper, naturfænomener og levende organismer, samt en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.

Læringsmiljøet understøtter, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, og således får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Sådan gør vi i Vestbirk Naturbørnehave!

Årsag, virkning og sammenhæng

Idet vi er en naturbørnehave, er vi rigtig meget ude. Vi bruger uderummet som et læringsrum for forståelse for natur og miljø.

Børnene lærer direkte gennem sansemæssige oplevelser. Vi har som eksempel arbejdet med vand – saltvand contra ferskvand. I dette projekt undersøgte vi vands forskellige former. Vi arbejdede med sanseoplevelser, vægtfylde, mængder mm.

Vi arbejder med børnenes kendskab og forståelse for natur og miljø implicit bæredygtighed.

Vi skærper børnenes interesse og nysgerrighed ved at være i naturen. Vi finkæmmer vores ral for fossiler, vi kigger sneglespor, vi finder kryb og kravl, vi brøler med løverne, vi ligger på ryggen og studerer skyernes vej hen over himlen osv.

Vi ser:

- børn, der finder glæde ved at være i naturen,

- børn, er nysgerrige på naturen,

- børn, der finder glæde ved fysisk udfoldelse, samt

- børn, der er opmærksomme på skrald.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Rammer og sammenhæng

Kultur er både en kunstnerisk og en skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser. Børn møder de kulturelle værdier og tilegner sig dem i hverdagslivet. Det er gennem kultur, børn møder nye sider af sig selv, får mulighed for at udtrykke sig på mangfoldige måder og forstå deres omverden.

Læringsmiljøet er afgørende for børns dannelse, og deres forståelse af kultur. Det pædagogiske personale må derfor formidle glæde ved æstetiske oplevelser og skabende praksis. De må aktivt formidle kultur og støtte alle børn uanset baggrund, kompetencer og forudgående erfaringer med kultur. De må ligeledes støtte børnene i at eksperimentere med, øve sig i og afprøve sig selv indenfor en bred vifte af kunstarter og udtryk.

Alle børn skal have erfaringer, der kan forankre værdier, og som kan fungere som rettesnor til at orientere sig og handle på en hensynsfuld, demokratisk og respektfuld måde. Dette understøtter positive fællesskaber og sikrer sammenhæng til skole, lokalsamfund og en globaliseret verden.

Mål

Læringsmiljøet understøtter, at alle børn indgår i et ligeværdigt og mangfoldigt fællesskab, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.

Læringsmiljøet understøtter at alle børn får mangfoldige kulturelle oplevelser både som tilskuere og som aktive deltagere. Derved stimuleres deres engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, så de får erfaring med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Sådan gør vi i Vestbirk Naturbørnehave!

Et ligeværdigt og mangfoldigt fællesskab

Vi tager afsæt i den mangfoldighed og diversitet, der er i børnegruppen og ser/bruger dette som en ressource. Vi er opmærksomme på, at vi er kulturbærer. Det betyder, at vi har et stort ansvar som formidlere af kultur.

Vi lægger stort vægt på traditioner i vores årshjul. Vi afholder fastelavn, påske, høst, jul etc. Vi tager på museum, bondegårdsbesøg, på bibliotek, Middelalderfestival. Vi understøtter børnenes nysgerrighed og videbegærlighed. Vi søger at skabe aktiviteter i pap, træ, ler, modellervoks og skaber aktiviteter for børnenes kreative udfoldelse.

Vi holder samling for hele børnegruppen 3 x ugentligt. Vi tager på tur 1 x ugentligt, hvor børn i alle aldersgrupper er sammen om et formål. Derudover deler vi børnene op i deres egen aldersgruppe, og laver aktiviteter målrettet efter deres alder og kompetence. Ligesom vi også tager på ture med de ældste og de mellemste 1 x om ugen. Her vil de yngste børn få mulighed for at være sammen med børn i egen aldersgruppe, for herigennem at danne venskaber med børn ud fra deres egen alder.

Formålet er at styrke det store fællesskab, og at skabe små oaser for børnene, hvor de kun skal forholde sig til en mindre gruppe børn. Herigennem ser vi, at både det store fællesskab og de mindre gruppers fællesskab styrkes og at der dannes legerelationer på tværs

Vi ser på, hvordan vi kan understøtte barnet i fællesskabet ved at:

- gøre opmærksom på hinanden,
- opfordre til at hjælpe og blive hjulpet af hinanden,
- invitere ind i de fælles aktiviteter,
- skabe plads til at alle kan være med, for det er vigtigt at udvise rummelighed,
- hjælpe barnet i at indgå kompromisser,
- skabe ro til at børnene lytter til hinanden, samt
- når barnet har gjort noget dumt overfor et andet barn, at lære det at sige undskyld og at kunne trøste den, der er blevet ked af det.

Vi ser børn

- der er nysgerrige på hinanden,
- der er aktive deltagere,

- der gør opmærksom på hinanden,
- der opfordrer til at hjælpe og blive hjulpet af hinanden,
- der inviterer ind i de fælles aktiviteter,
- der skaber plads til at alle kan være med, for det er vigtigt at udvise rummelighed,
- der tager i mod hjælp til at indgå kompromisser,
- der forstår, at der skal være ro for at man kan lytte til hinanden, samt
- der, når det har gjort noget dumt overfor et andet barn, lærer at sige undskyld og at kunne trøste den, der er blevet ked af det.

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Vi evaluerer efter SMTTE-modellen og er så så småt begyndt på evalueringsmodellen Tegn på læring.

Evaluering bliver drøftet løbende på de månedlige personalemøder

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Læreplanen bliver evalueret ved drøftelse og vurdering af, om vores pædagogiske praksis indfrier de pædagogiske mål. Dette gøres også på personalemøde eller pædagogisk weekend.